

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.</p> <p>Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.</p> <p>Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—</p> <p>Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal</p> <p>BUDAPEST,</p> <p>Szentkirályi-utca 28b. sz. a.</p> <p>(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya:</p> <p>A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.</p> <p>Egyéb hirdetéseknel:</p> <table border="0"> <tr> <td>egész oldal ... kor. 32.—</td> <td>negyed oldal ... kor. 8.—</td> </tr> <tr> <td>fél oldal ... " 16.—</td> <td>nyolczad oldal " 4.—</td> </tr> </table> <p>A 60 fillér bélyegilletéket a hirdetés fizeti.</p> <p>A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>	egész oldal ... kor. 32.—	negyed oldal ... kor. 8.—	fél oldal ... " 16.—	nyolczad oldal " 4.—
egész oldal ... kor. 32.—	negyed oldal ... kor. 8.—					
fél oldal ... " 16.—	nyolczad oldal " 4.—					

Fuvar- ésapidíj.

A mily egyszerűnek látszik a főtí cízm, ép oly fontos a katolikus tanítói egyesületek életére. Egyszerű, de mégis elég arra, ha ideje korán az orsz. katolikus tanügyi tanács valamelyes javaslatára, a nagymélt. püspöki kar megoldja e kisinynek látszó, de fontos kérdést, mert különben a katolikus tanítói gyűlések termei üresen maradnak s beleolvadunk mind a megyei általános tanítói egyesületbe. Ha valaki e főtí állításon kételkednék, szíveleje meg az alábbiakat.

Évről-évre, gyűlésekről-gyűlésekre fölhangzik a panasz, hogy a katolikus tanító igen nehezen jut hozzá a fuvar ésapidíjához; sőt igen sok helyen már nem is hederítenek a főtartók ez irányú kérésére.

Mióta a katolikus tanítószög tekintélyes része állami segélyben részesül, akár kiegészítés, akár kárpótlék alakjában, azt mondják, hivatalból köteleessége a megyei általános tanítói egyesületnek tagjává lenni.

Ez az egyesület évenként három gyűlést tart: tavasszal, ősszel körgyűléseket és nyár közepén közgyűlést.

Hogy ezen egyesület minden tagja *bírság terhe alatt megjelenjek*, a vármegyei szabályrendelet akként intézkedett, miszerint a községi pénztárak a hivatalos meghívó előmutatására tartoznak aapidíjat és megfelelő fuvar — kilométer szerint kiszámított összegben a tanítónak kiutalványozni; miért is a tanítók fuvar- és utiköltségét a községi költségvetésbe évről-évre beállítják.

De nem így van ez a felekezeti gyűlésen megjelenő tanítók követelesével. Jóakarátulag megadhatja ugyan ezt is a község, de nincs rá kötelezve és a számvevőszék nehezményezi is.

Igy állván a dolog, a tanító azon alternatíva előtt áll, hogy vagy elmegy a gyűlésre sajátjából, mi egyszer-kétszer tán megjárja, — vagy egyszerűen ezen jogos ok — a fuvar- ésapidíj hiánya miatt — egyszerűen otthon marad a katolikus tanügy kárára.

Ezert látjuk azt, hogy évről-évre üresebbek lesznek a katolikus tanítói gyűlések termei.

Ha tehát szükségét látjuk a katolikus tanítók tömörülésének, akkor gondoskodjunk arról, hogy a gyűléseket a tagok minden körülmények között anyagi kár nélkül látogathassák s meg kell nyitni azt a biztos forrást, honnan arczpirulás és huzavona nélkül fuvar ésapidíjükhöz hozzá juthatnak.

Erre azt mondják sokan: ott van a róm. katolikus hitközség, viselje az a fuvar- ésapidíj terheit. Igen, ha volna autonómiánk s így volna ennek a hitközségnek valami vagyona. De legtöbb község annak hiányában szenved.

Mi, tanítók, szívesen állunk az egyház szolgálatában, sőt áldozni is készek vagyunk, de azt állandóan nem tehetjük. Azért szeretettel kérjük az intéző köröket, ne hagyjanak el, mert késő lesz bennünket már visszahívni akkor, mikor már nem lehet, mikor már hiába keresünk majd katolikus tanítói köröket, gyűléseket.

Templompénztár van mindenhol, viselje ez a katolikus tanítói gyűlések személyi terheit, hisz az egyház szolgálatában fáradunk. A hol ez a forrás is szegény, viselje a kiadást az egyházmegye valamelyes alapítványa.

A kérdés égető és életkérdése a katolikus tanügynek, szóljon hozzá bátran minden tanító, a kinek szinte fáj, hogy megyei rendeletek határidőn belül a nem katolikus tanító egyesületekbe való belépésre kötelezik a katolikus tanítószöget.

Evek óta vajúdik ez az ügy, de érdemleges megoldást még most sem nyert.

Ezer és ezer helyen van e miatt a tanítónak nehézsége és kellemetlensége. Kérjük, hogy ez minél előbb megoldassék.

A megoldásnál ezeket okvetlenül szem előtt kell tartani:

a) felekezeti gyűlésre a polgári község fuvar- ésapidíjat a tanítónak nem tartozik adni;

b) egyes kivételek, hol ezt kifogás nélkül talán megadják, még általánosságban nem döntenek;

c) a kérdés úgy oldandó meg, hogy az ország

összes tanítóira érvényes lehessen az intézkedés.

Szívből kívánom, hogy inkább a mély alomban levőknek ébresztője, mint a katolikus tanítói egyesületek halálesendítője legyen e néhány sor. *Bussa. Szokolay István.*

***

Ezen közleménnyel kapcsolatosan megemlítjük, hogy Nograd vármegyéből több levelet kaptunk a napokban a katolikus tanítóság köréből, melyekben értesítenek, hogy egy megyei szabályrendelet értelmében azon katolikus hitközségi tanítók, kik államsegélyben részesülnek, a megyei hivatalos tantestületbe való belépésre záros határidőn belül kötelezettek. Intézkedtünk, hogy ezt a rendeletet teljes szövegében megkapjuk s hogy majd azzal érdeme szerint elbánhassunk; annyt azonban már most is kijelentünk, hogy ily irányú intézkedésre az 1868. XXXVIII. t.-cz. §§-ai jogot nem adnak, sőt az egyháznak §-ban biztosított jogát sértik.

Az 1893. évi fizetésrendezési törvény §§-aiban ez fedezetet nem talál és itt egy oly önkényes megyei intézkedésről van szó, a mely a katolikus egyház iskolafenntartó jogát támadja meg. Az egyházi hatóság adhat engedélyt arra, hogy hivatalos alkalmazottja, a katolikus tanító, valamely más nemkatolikus jellegű egyesületnek önszántából tagja lehessen, de hogy erre a megye még az államilag segélyezett katolikus tanítót is kötelezhessen, azt ezidőszert törvény nem támogatja.

Az ügy sürgős intézkedést kíván s ezért fölhívjuk a napokban összeülő katolikus tanügyi tanácsot, hogy ebben a kérdésben a katolikus tanítóság érdekelt tagjainak magatartására nézve egységes eljárást meghatározni sziveskedjék.

A róm. kath. osztálytanítók mint segédkántorok.

E becses lap f. évi 23. számában egy cikk jelent meg Bertalan Vince úr tollából, melyben határozottan megköveteli azt, hogy a róm. kath. osztálytanítók a kántorságban segédkezzenek.

Mivel ez a kérdés tényleg sok helyütt zavarkat idéz elő, azért én is szükségét látom ezen viszony mielőbb való tisztázásának; s épen ebből kifolyólag, bátor vagyok rövid pár sorban saját véleményemet kifejtetni.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. megengedi a tanítóknak a kántori teendők végzését, ha iskolai elfoglaltságukat nem akadályozza. Ezért a teendőért minden kántor külön megnevezett díjazásban részesül; vagy ha a kántori fizetés nincs külön kitüntetve, akkor felét tanítói, felét pedig kántori fizetésnek minősítik, mivel csak a tisztán tanítói fizetés szolgál a nyugdíj-jogosultság alapjául.

Van például nálunk a kántortanítónak díjlevélleg biztosított 1000 frt tanítói fizetése és vagy 500 frt jut neki a kántorságért, minthogy

az egész fizetés 1499 frtra van fölvéve. Van neki ezen kívül öt szobás lakása, fél holdnál nagyobb házi kerttel.

Az osztálytanítók fizetése 400 frt és a kántortanító baromfi-udvarán egy-egy 12 m² területű nedves szobácskájuk.

A kántortanító tanítja az V.—VI. osztályt 40 növendékkel, én pl. a III.—IV. osztályt 115 növendékkel. A kántortanító végzi a vasárnapi nagymisét és egy-egy liberás temetést; mi végzünk a köznapi, vasárnap hat órai, fél nyolcz órai misét, litániát és a temetések nagy részét.

Hogy én is szóljak ebédről, fölemlítem, hogy egy alkalommal több osztálytanító hivatalos volt egy úri családhoz ebédre s mivel ez későn végződött, nem mehettek litániára. Másnap a kántortanító így szól az egyikhez: «Barátom, egy kath. tanítónak mindig jelen kell lenni a litánián is.» Megjegyzem, hogy ő soha sincsen jelen a litánián.

400 frt tanítói fizetésünk a nyugdíjba teljesen beszámítatott, tehát a kántorságért külön díjazást nem kapunk. Kérdezem most már: hol van itt az igazság és méltányosság? A egyik kath. tanító csak fizetésért tartozik kántoroskodni, a másik pedig ingyen?

Elmegyek temetni sárban, hóolvadás idején, négy-öt temetés után tönkre teszek egy pár cipőt. Így pl. a mult esztendőről a cipő-számlám 40—45 frt volt. Talán a kántor fizeti azt ki helyettem?

Havi 33 frt 33 kr. fizetéséből élelmezésért fizetek kénytelenségből 21 frtot, mert oleszobban nem főznek. (Volt rá eset, hogy élelmezést adó hely hiányában egy héten keresztül magam főztem); mosásért fizetek átlag 3 frtot, takarításért 2 frtot, világításért, nyugdíjért, tagsági-díjakért 8 frtot; tessék kiszámítani, mi marad belőle ruhára? Megtakaríthatnám a szünidei fizetésem, ha szüleimhez mehetnék nyáron, de nem tehetem, mert a kántorság, az ingyenes kántorság visszatart. Mi az eredmény? Három-négy év után három-négyszáz forint adósság!

Tehát én áldoztam föl szerény kis fizetésemet a másfél ezer forint fizetéses kántortanítóért, hogy míg én neki ingyen dolgozom, addig ő bokros tevékenységével másik ezer forintot, sőt többet összekereshessen? Mert a kántortanító ingyen nem dolgozik senki ember fiának.

De vegyük föl más oldalról a kérdést.

Vajjon én mint népnevelő akkor végzem-e helyesebben kötelességemet, ha növendékeimet elvezetem a templomba s ott velük együtt imádkozom, énekelek, míg a kántortanító orgonál; vagy pedig akkor, ha én magam orgonálok, hogy a kántortanító sétálhasson, a gyermekek pedig felügyelet hiányában rendetlenkedjenek?

A kántortanító a mult iskolai évben annyiszor volt velünk a tanulók félnyolcz órai műsijén, hogy az egyik kezem ujjain könnyen megszámlálhatom; tehát a kántortanítók ennyire föl vannak mentve kötelezettségeik alól? Természetesen!

Hát mire is volna jó az ingyenes kántor?!

Ére feleljen Bertalan úr ideálisan.

A mi pedig a történelmi multat illeti, kíváncsággal volna Bertalan Vincze úr részére, és ha ohajtja megtudni, hogy mi legyen az: tisztelettel levelben értésére adhatom. —h.

A Szent-István-Társulat a katolikus nevelés szolgálatában.

Kaposi József igazgatói jelentése.

Az 1900-ik esztendőben az egyházmegyei hatóságok minden katolikus iskolánál jubiláris istentiszteletek és ünnepélyek tartását rendelték el szavallatokkal, alkalmi beszédekkel és énekekkel. Az iskolai ünnepélyek megtartásához alkalmas segédkönyv volt *Emlékkönyvecske a keresztény Magyarország kilencszázados évfordulójára* című kiadványunk, melyet Ember Károly szerkesztett a katolikus fiú- és leányiskolák növendékei számára. Ember Károly szerkesztette különben a *Népnevelő* című nevelés- és oktatásügyi hetilapunkat is, mely mintegy szellemi kapcsolót képez a magyar katolikus tanítóság és a Szent-István-Társulat között s nem csupán hivatalos közleményeket és pályázati hirdetéseket, de alkalmi cikkeket, értékes pedagógiai és módszertani dolgozatokat is közöl s hozzáértően tárgyalja az oktatásügy napirenden levő kérdéseit.

Évente tetemes áldozatot hoz társulatunk a katolikus közoktatásügynek ez ingyenes lap fűrtartásával, de hozzá abban a tudatban, hogy voltaképen költségeinek egy fillére sem vesz kárba, most még akkor is keveset tettünk Egyházunk és hazánk érdekében, mélyen tisztelt Nagygyűlés, a mikor minden lehetőt megtettünk a katolikus iskolákért, azoknak fűnmaradásáért, szintájuk emeléseért és a katolikus tanítókért, keresztény kulturánk e lelkes, önfeláldozó bajnokainak erkölcsi és anyagi boldogulásáért. Education is a national investment, tartja az angol és ebben tökéletesen igazza van.

***

Hasonló meggyőződés vezérel bennünket, mélyen tisztelt Nagygyűlés, az ifjúsági iratok kiadásánál is, melyeknek szerkesztése, összeválogatása nekem édes öröm és igazi gyönyörűség. Szívem üjjong, a mikor egy-egy sikerült gyermek-könyvünk elkészül, napvilágra kerül. «Menj könyvecské — gondolom ilyenkor magamban — s ahol olvasni szerető gyermek, vagy ifjú van Magyarhonban, keresd föl, szórakoztasd, nevelőd, jórát, nemesítsd, oktasd, gyarapítsd ismereteit s áldtsad fogékony keblébe az Isten, az ember-társak és a haza szeretetét». Mert ez a célja, ez a rendeltetése mindama könyveknek, melyeket az ifjúság kezébe szántunk.

Tavalyi nagygyűlésünk óta a következő munkákat adtuk ki:

Felhőmesék. Versek és mesék. Képekkel. Irta Cséke Imre.

Tisztító tűzön át. Regény az ifjúság számára. Képekkel. Irta Sziklay János.

Twist Olivér. Regény. Irta Dickens Károly. A magyar ifjúság számára átdolgozott kiadás. Képekkel.

Pompeji utolsó napjai. Regény. Irta Lord Lytton Bulwer. A magyar ifjúság számára átdolgozott kiadás. Képekkel. (Folyt. köv.)

A kath. tanító és tanítónőképző-intézetek rendtartásának tervezete.

(Javaslat.)

10. §. A rend és a tantestület iránti köteles tisztelet parancsolja, hogy a növendékek a kiszabott időben akár az osztályokban, akár a kőmunkateremben — a mint ezt a tanórarend nekik előírja — kijelölt helyükön legyenek, s ott készülve az előadásra, teljes csendben várják be a tanóra megkezdését.

11. §. A növendékek a tanárt vagy tanítónőt midőn az osztályba lép, fölállva fogadják, úgyszintén, midőn távozik, fölállva köszöntik: mondván: «Dicsértessék a Jézus Krisztus».

12. §. Az intézet bútorai- és tanszereieért és egyéb fölmerülő károkért maguk a növendékek felelősek. Egyesek által okozott károk az illetők által térítetnek meg. Ha a kár okozójának kiléte megállapítható nem volna, a körülményekhez képest a kár megtérítésére az egész osztály, esetleg a tanulók összessége kötelezhető.

13. §. Az intézeti helyiségekben a tisztaságra és a finomabb női izlésre a növendékeknek különös gondjuk legyen, és azért a tisztaság fűntartása céljából egymást köleszőnösen és jóakarattal ellenőrizzék.

14. §. A tanítónőjelöltek folyton szemük előtt tartsák a női szerénység és ildomoság szabályait és őrizkedjenek mindattól, a mi külső megjelenésükben neveltelenség vagy szerénytelenségre mutatna. Énnéltogva az utcán, az intézeti épület előtt csoportosulni vagy ögevelegye áldogálni nem szabad. Az intézetben és minden nyilvános helyen a hangos beszéd, kacagás, kiabálás szigorúan tiltva van. Az intézet ablakaiból, a tan- és egyéb helyiségekben kinézetelni semmi szín alatt sincs megengedve.

15. §. A növendékek egészségükre, mint földi legdrágább kincsükre kiváló gondot és figyelmet fordítsanak. Ha a betegség előjeleit érzik, ne halogassák a bajnak utána nézni, hanem a fölmerülő szükség szerint orvosi segítséget vegyenek igénybe.

16. §. Habár a tanítónőképző intézet növendékei bennlakásra kötelezettek, az intézet igazgatósága azonban kivételesen a künnlakást is megengedi, hogyha a szűőknél, vagy a közeli rokonoknál lakhatnak a növendékek. Más házaknál csak akkor engedtetik meg a künnlakás, ha azok jó hírben állanak és biztosíték nyujtatik az iránt, hogy szigorú fölügyelet alatt lesznek a tanítónőjelöltek.

Ha a kellő fölügyelet hiánya miatt, vagy egyéb fontos okoknál fogva, az igazgatóságnak kifogása volna a szállásadók ellen, a tanítónőjelöltek az ily szállást, szűőikkel tudatván e dolgot, a legrövidebb idő alatt elhagyni, vagy az intézettől megválni tartoznak.

17. §. A künnlakó növendékek a bennlakókkal közös és egyenlő oktatásban részesűnek és ugyanazon fegyelmi szabályok alatt állanak, és semmiféle nyilvános mulatságban részt nem vehetnek. Estélyekre, hängversenyekre és bármely késő esti időre terjedő multságokra és színházba csak az igazgatótól esetről-esetle nyert engedéllyel, szűőik, vagy helyetteseik kíséretében — és azoknak lehet menni, kik viselet és tanulás tekintetében kifogás alá nem esnek.

18. §. Minden növendéknek legyenek tankönyvei és taneszközei, melyeket, valamint ruháit és egyéb dolgait rendszerben és tisztántartani köteles. Sem piszkos, sem rongyos ruhában járni nem szabad. Ezért minden mosás után a ruhák átnézendők és ha hibásak, azonnal, vagy a legközelebbi szombaton kijavítandók. (Folyt. köv.)

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Az olaszok észretérnek. Csaknem megfontolatlan volna az a körülmény, hogy *Olaszország* állami iskoláiból küldözték a hittant, ha nem tudnók, hogy ezt a száműzetést a vallásgyűlölő szabadkőművesség hajtotta végre. Olaszország pedig tudva evőleg elenyészően csekély számú más felekezetek mellett tisztán katolikus ország. A szülők tehát úgy segítettek magukon, hogy vagy otthon részesítették gyermekeiket vallási oktatásban, vagy rendszeren plebánosaikra bízták, akik vasárnap délután gyűjtötték maguk köré a gyermekeket és a fiatalságot, hogy bibliára, katekizmusra tanítsák. Miesoda lelketlenség és gyűlölködés kellett ahhoz, hogy még az elemi iskolás-gyermekeket is megfoszsszák a hitoktatástól s hogy a papot még az ilyen iskolákból is kitiltsák. Hazájuknak nagyfokú erkölcsi sülvedése, a mindinkább terjedő tömegnyomor, a mind hevesebben ostromló anarkizmus, szociáldemokrácia és republikánizmus, szóval az egyetemes fölfordulás azonban kezdi észretéríteni az olaszokat. Ezen országban, mint már alkalmailag elmondottuk, a községi népiskolák tulajdonképen államiak; a községek, városok viselik költségeit s a kormány parancsol meg a helyhatóságok és a megyei tanácsok. Intézkedő és kotnyeleskedő ur volna tehát elégséges számban. A községi képviselők azonban Olaszországban sok helyütt katolikus többségből állanak s egyáltalán úgy áll ott a helyzet, hogy azok a képviselők túlnyomó részükben vagy katolikusok, vagy szociáldemokraták; az úgynevezett alkotmányhű, liberális, monarchikus képviselők, mind kevesebb számú községre és városra szorulnak. Ezt a három különben ekes jelzőt úgy kell értelmezni, hogy viselőik a mai gazdálkodást és klikkrendszer akarják föntartani, csak úgy, mint más országokban. Világos, hogy azoknak a katolikus többségeknél minden áron arra kell törekedniök, hogy elemi iskoláikba újra behozzák a hitoktatást; ez kötelességük, ezért katolikusok. Így történik tehát, hogy Olaszország-szerte azok a községi képviselők iparkodnak újból szervezni a hitoktatást. Egy példát, a mely legutóbb esett meg, fölhozunk azért, hogy kiválgoljuk belőle az okos katolikus főrekvés. *Arezzo*-ban, a mely elég tekintélyes város, Flórencztől délre és megveszék hely, a katolikusok a községi választásokra egyezseregre léptek a liberálisokkal; ezeknek érdekében állott, hogy legalább kisebbségük jusson be a képviselőtestületbe s ezért hitoktatás dolgában beleegyeztek régi elveik föladásába. Így tehát elhatározhatták *Arezzo*-ban, hogy behozzák a kötelező hitoktatást a községi elemi iskolákba. A katolikusok ott olyan túlsúlyban vannak, hogy nem is kellett valamifele átmeneti állapotot teremtenem, például; fakultatív, nem kötelező hitoktatást, a mely esetleg a szülők beleegyezésétől teszi függővé; vajjon gyermekeik részesüljenek-e abban a hitoktatásban? Kimondták a kötelezőt

s így a liberális szülők gyermekei is kötelesek benne résztvenni. De mit szól ehhez a határozathoz az olasz tanügyi kormány? Néhol akadékoskodott olyan határozatok jóváhagyásától, másutt nem tagadta meg jóváhagyását. Rendszeren minden a parlamenti képviselőtől függ; Olaszországban, mint mindenütt, a parlamenti többség a fő; s a képviselő kiprotegálhatja a város határozatának jóváhagyását, a kinek fölfehetőleg lesz esze, hogy *Arezzo* városának többségével nem iparkodik ellenkezésbe jönni. A mandátuma siratná meg, ettől pedig nehéz szívvel és nagy elkéséredéssel szoktak megválni a képviselő urak.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Meghívó. A kath. tanítók orsz. bizottságának tanácsa f. hó 26-án d. e. 10 órakor Budapesten, a Szent-István-Társulat házában ülést tart. Tárnyak: 1. dr. Walter Gyula praelátus-kanonok értekezése: «A délelőtti oktatásról.» 2. Az augusztusi közgyűlés programjának megállapítása. 3. A «Népnevelő» f. é. június 9 sz. közölt indítványok s egyéb bejelentett indítványok tárgyalása. *Számhorvácsky Bezső*, elnöki titkár. *dr. Steinberger Ferencz*, e. elnök. apat-kanonok.*

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítói közgyűlés. Folyó hó 11-én tartotta a *kapuvári-esperesi kerület* róm. kath. tanító-testülete tavaszi rendes közgyűlést *Mihályiban*, főt. *Malonyai Mihály* ker. esperes egyházi — és *Füzy István* főtanító, világi — elnök elnöklése alatt. — A közgyűlést «Veni Sancte»-es szemlése előzte meg. A közgyűlést egyh. elnök magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg. Megemlékezik boldog emlékü dr. *Zalka János* püspökről és szép szavakkal méltányolja érdemeit és halával említi meg sok jótéteményeit. — A közgyűlés megilletőve hallgatta a szép beszédet, s őszinte fájdalommal és kegyeletlen hálafelelőleg is kifejezést ad. Ezután megemlékezik vármegyénk közszeretethen álló kir. tanfelügyelőjéről: *Szabó Károly* kir. tanácsosról, a ki most üli tanfelügyelői működésének 25 éves jubileumát — és indítványozza, hogy ez alkalomból a testület őt üdvözölje. Az indítvány lelkesedéssel fogadtatott. Végül az évzáró-vizsgálatok eredményéről a legnagyobb elismeres hangján nyilatkozik, s a kerületbeli összes tanítókat dícsérettel illeti és őket további kintartásra buzdítva, a közgyűlést megnyitja. — *Füzy István* világi elnök beszámol a győr-egyházmegyei tanító-testület alakuló közgyűléséről, a mely helyeslőleg tudomásul vétele. — *Kulesár István* gathai főtanító tartott jól sikerült gyakorlati tanítást az alkotmánytanból, melyért jegyzőkönyvi dícséretet kapott. — *Tamássy Géza* győri kántortanító fölolvasta paedagógiai értekezését a következő tételtől: «Mi kívántatik ahhoz, hogy nevelésünk és oktatásunk sikeres legyen?» — A szakképzettségre való és tanulságos értekezést a tagok nagy figyelemmel hallgatták és elnöklő-esperes köszönetet mondott előadónak a szép dolgozatért, a közgyűlés pedig jegyzőkönyvi dícsérettel jutalmazta. — Következett a «Tanítók Háza» javára rendezendő mulatság programja, melyet illetőleg a közgyűlés őszszel fog *végteljesen* határozni.

Tanítógyűlés A siklósvideki róm. kath. tanítóegylet folyó évi május 30-án délelőtt 10 órakor a siklósi róm. kath. iskolában tartotta rendes közgyűlését, a következő tárgysorozattal. 1. A gyűlés megnyitása 2. A múlt évi gyű-

* A tagoknak kedvezményes utazásra szóló vasúti igazolvány nem engedélyeztetett. szék.

és jegyzői önyvének fölolvasása és hitelesítése. 3. A számtanok fontossága és a tizesrendszer gyakorlati ismertetése a szombat szabadon választott féltekifejtése Seiler Gábor vilányi tanító úr által. 4. Fenti tételhez érdemleges hozzájárulók. 5. Az országos róm. kath. tanítói segélyalapra vonatkozó jelentések föltisztelendő Schultz Károly német-németül eszperes-plebános úr, mint alapgyűjtő- és kezelő-bizottsági elnök részéről. 6. Könyv- és pénztár megvizsgálás. 7. Elnöki jelentések. 8. Egyleti és segélyalap tagdíjak beszedése (egyleti díj 1 korona, segélyalapi 2 korona). 9. Indítványok. Ezúttal az elnökség az igen tisztelt tagtárs urak kezes figyelmét fölhívta, hogy a föltisztelendő Egyházmegyei hatóságnak 1883. évben történt kegyes intézkedése szerint a «siklósvideki róm. kath. tanítóegylet» köztelkébe a siklósi, baranyavári, dárdai és németi eszperesi kerületek tartoznak. Nemaülönben fölhívta élénk érdeklődésüket a tanítóegyleti gyűléseken való szorgos részvételre, mint oly szükségletre, melynek úgy paedagogiai, mint pedig erkölcsi és anyagi haszna úgy egyesek, mint a tanítószög zömére is jótékonyan hatul. Végül tekintettel arra, hogy az egyleti tagok számat pontosan megállapítani és nyilvántartani lehessen, fölkértenek azon tisztelt tagtárs és tanúgy barát urak, kik az egyleti tagok sorába be- vagy ábbel kilépni akarnak, miszerint ebből szándékukat az elnökségnek bejelenteni sziveskedjenek. Ez föleg az egyleti tagdíjak elszámollatása tekintetéből is fölötte szükséges, mely tagdíjak befizetésére a tisztelt tag urak ismételten is fölkértenek!

Tanítói gyűlés. A pápai esp. kerület tanítószöge május 16-án tartotta rendes tavaszi gyűlését Papa-Kovácsiban. A teljes számban megjelent tagok szentmisét haligattak 12 órákor, melyet ifj. Adám István ker. tanfelügyelő ad honoros. mondott. Mindenkit meglepett a templomban az ő mélt. gróf Somogyi Ilona férj. gróf Wallis Gyuláné által létesített Lourdesi barlang. Elővirágokkal gyönyörű díszítés vette körül. A nemesle-kü honleány nemesak a templomra, hanem az iskolákra is sokat áldozik. Kegyuri községében, a szomszédos regényes vidéken fekvő Döbröntén modern üzleti iskolát és tanító lakást épített. — A gyűlés szép rendben folyt le. Neugebauer esóthi tanító dícséretre méltó buzgósággal készült gyakorlati tanítására. A «dunántúli dombos vidék» ismertetésére. A központ által kitűzött négy tétel, ú. m. gyümölcsészet, gondviselésalap, egyleti közlöny, egyházm. tanítók hazai megvitátása az angolról tartott sikerült fölolvasások kapcsán, élénk és eredményös volt. Horváth Antal, nyaradi tanító indítványára egyhangúlag elhatároztatott, hogy az egyházm. tanítók házára, tíz éven át minden a kerületben működő tanító évi két korona összegét ad és gyűjtést rendez időről-időre saját körében. Végül Bartl borsós-györi kartárs értekezett a «fény»-ről, valóságos tudományos alapon. — A tanítószög gyűlést fölöszédelte fejezte be. a-u

Tanítói gyűlés. A loesmand-kerületi róm. kath. néptanító-egyesület az évi rendes tavaszi közgyűlését május 20-án Alsó-Pulyán tartotta meg, melynek fontosabb tárgyai voltak: Kovács Ignác kerületi eszperes és püspöki biztos úr megnyitó beszédében mély fájdalomnak adott kifejezést azon vesztéség fölött, a mely a györi egyházmegyét úr Zaika János megyesi püspök úr halálával érte. Az egyleti a nagyérdemű főpásztor emlékéül jegyzökönyvében megörökíti. Fölolvastattak a kereskedelmi és a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz benyújtott kérvények, a melyekben a tanító-testületek részére postai portómentességet és a vasúti kedvezményes utazást az összes tanítók részére kérelmezi az egyesület, a mi tudomásul vétetett. A sopronmegyei általános tanító-egyesület a iratára nézve aiban történt megállapodás, hogy, miután alakulóban van egy újabb ritkító györegyházmegyei kath. tanító-szövetkezet, a mely igen jó kézben van és a melynek minden kath. tanító tagja lesz, a fönt nevezett sopronmegyei általános tanító-egyesületbe az egylet tagjai be nem lépnek. A magunk részéről helyeselljük a loesmand-kerületi róm. kath. néptanító-egyesület ádaspontját. A kath. tanító-egyesületekben tömörüljenek és ezekben találják föl fevé. kenyiségük céljait. Szerk.

Tanítók gyűlése. A széplak-tankerületi róm. kath. néptanítók május hó 30-án tartották meg tavaszi tanács-

kozmányukat Rójtökön. A megjelent tanítószög Kip János eszperes mint egyházi elnök, László Antal rójtöki plebános, Hadarits széplaki és Tibold loozsi káplánokkal együtt vonult a templomba, hogy szentmisét haligasson, melyet Hadarits káplán mondott. A szentmise alatt az önképzökör ének-kara Szabó János endrédi fötanító buzgókodása mellett nagy hatással énekelt. Ezután Kiss János egyházi elnök figyelmet lekötő magvas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést megemlékezvén Zaika Jánosnak a györi egyházmegye főpásztorának január hó 16-án történt halálára. Áldott emlékének adozunk — ugymond — ha fölemlítjük, hogy a kath. iskolák és tanítók nemes szívéhez mindenkörigen közel állottak. Mohl Antal káptalani helynököt üdvözli a kör. hódolatát pedig jegyzökönyvileg nyilvánítja. Az elhunyt Kerschbaummayer Nándor hidegségi kartárs emléket is jegyzökönyvileg megörökítik. Ezután Balogh Jenő loozsi fötanító olvasta föl dolgozatát, mely a történelemnek a kérdezőskötő tanmódon alapuló előadásáról szólt: Nagy Pál szegényi fötanító pedig az egyes időszi olvasmányoknak kezelés módját ismertette, majd bemutatja a szépirás tanmódszerét. Mindkét előadónak jegyzökönyvileg köszönetet szavazott a gyűlés. Panas-zok hangzottak föl a f-szt. mislősi és ebergöczi tanítóktól, hogy községek az eddig folytonos gyakorlatban levő jogos fuvar és napidíjajkat az alkalmossal megvonták: erre nézve megjegyzi a közgyűlés, hogy Sopronmegye közigazgatási bizottsága évekké azon határozatot hozta, hogy a községek gyűlésre menő tanítókat megfelelő fuvarral és napidíjjal lássák el. Jegyző bemutatja a *Szent-István-Társulat* által kiadott népi iskolai tankönyveket, a melyek részben kiosztattak, részben letöltek az önképzökör könyvtárába. Az őszi tanácskozmány Ebergöcön tartatik, a melyen módszertani előadást Babos süttöri és Szabó János sarródi fötanítók tartanak. Kótsis István a kör jegyzője.

VEGYESEK.

A Mocsy-emlékre befolyt: márcz. 30-tól május 3-ig: ngos Ferenczi J. Eger 6 K, ft. Jergér Konrad 5 K, Tomcsányi József 2 K, Lindauer Boldizsár 1 K, Bushig József Brassó 1 K, Szemler Ferencz 1 K, Bordeaux Arpad 1 K, Netyes Dénes 1 K, Albert Ferencz 1 K, Czinege István 1 K, Baráczy 1 K, ngos Balassy Endre 1 K, Bódy György 20 f, Bene Róza 20 f, Szörty Ödön 40 f, Köröskényi Ilona 20 f, Eördögh Elemér 60 f, ft. Engelhes György 1 K, Káráll Márton 1 K, Sárffy Ödön 4 K, a rozsnói nov. papság 5 K, a szepeshelyi theológiai tanárok 18 K, a szathmári theológusok 2 K, ft. Hinger Mihály 30 K, mélt. Winkler József Nagyvárad 10 K, Jagieza József Kalocsa 2 K, ft. Füssy Tamás Zala-apáti 5 K, ft. Kuluncsics Illés 10 K, Dzsinih Márton 2 K, Dzsinih Ilka 2 K, Kuluncsics Maria 2 K, Iskolai pénztár Dusnokón 5 K, Sztantits Balasz 2 K, ngos Pletényi Endre 2 K, N. N. 40 f, N. N. 40 f, N. N. 50 f, Csintalan Mihály 1 K, N. N. 50 f, Veszely Vilmos 50 f, Földvári Mihály 50 f, Lieb 1 K, Janek Guidó 50 f, Va dovic Román 50 f, Krizs Agoston 40 f, az Angol-kisasszonyok sz. Maria intézete 2 K, ft. Kroller Miksa 2 K, Ottinger Alkum 2 K, Bierbauer Lipót 2 K, Hengel Polykár 2 K, Vojnits Döme 2 K, Móroczi Emilia 2 K, Bódius Jusztin 1 K, Malatin Gotthard 1 K, Zoltvány Irén 1 K, Horváth Balint 1 K, B. K. 1 K, Reznák Albert 2 K, E. L. 1 K, Nyizsnjai Ivan ivén Eger 6 K, Szubovics Jenő Székesfehérvár 10 K, a bajai sztferezrendi zárda 5 K. — A szathmári tanító-népképző intézetek 20 K, ftdő Gärtner Sándor Borsód 1 K, Fehérvári János 1 K, ftdő Rezsnyák János 4 K, tiszt. Wittman Imre 2 K, Váhk Judit 1 K, Klemm Márton 3 K, ngos Giesswein Sándor Győr 10 K, az esztergomi érs. kisedővődák tanári kara 10 K, ftdő Ujhelyi Agoston Moholy 10 K, Dobokay F. 1 K, Göblös Ignác 1 K, N. N. 3 K. A esengödi plebániai hivatal gyűjtése 3 K 40 f. A m. egri káptalan 50 K. Az eddig befolyt összegek 1531 K és 10 f.

Halálozás. Horváth József, ságvári nyugalmazott s a koronás ezüst érdemkereszttel kitüntetett kantortanító, ki a tanítói pályán 68 évet töltött, a haldoklók szentségének ajtatos fölvétele után 86 éves korában, f. évi május hó 26-én az Urban elhunyt. Nyugodjék békében.

Megjutalmazott tanító. Lapunk t. évi 23-ik számában a végyesek alatt „Vizsgálat kitüntetésekkel” című közlésünkkel a vett közvetlen értesülés után a következőkkel készítjük ki. A megtartott iskolai vizsgálat alkalmából a Zimand-díjat, a 100 koronával Schmall Zsigmond főtanító kapta. De nem pusztán az énektanításért, hanem egyházi és iskolai teendőinek pontos teljesítéséért, valamint a népmagyarosítás körül tanúsított buzgalma elismeréséért.

A dadogók gyógyító tanfolyama, amelyet Skultéty Lajos vezet a priaristák főgimnáziumában, szüneti kurzusát július elsőjén kezdi. A kereskedelmi miniszter a gyógyító tanfolyamra Budapestre jövőeknek féljegyes vasúti kedvezményt adott, a kik a kedvezéssel élni akarnak. Forduljanak Skultéty tanárhoz dakik VIII. József-körút 151. A kik a székesszévárostól segített tanfolyamot ingyen akarják hallgatni, kérvényükkel ugyanott jelentkezhetnek naponta a délutáni órákban.

Ötvenhat évig a tanítói pályán. Május 24-én helyezték nyugalmra Schlatter Endre nyug. főtanítót Etyekén. A hódolgt 56 évig működött a tanítói pályán. Működését Bácskóyon kezdte, majd Tétényre helyeztetett át, honnan 1846-ban Etyekre került, hol 40 évig szolgálta lankadatlan buzgalommal az egyházat és iskolát. Hogy mennyire köztiszteletben volt személye, azt legjobban kimutatták volt tanítványai a temetésnél. A 78 éves öreg mestert az egész község lakossága kísérte nyughelyére. Kivonult ez alkalommal a temetkezési egyesület, a katolikus kör, az iskolás gyermekek zászlókkal, az önkéntes tüzoltó testület, az övaskör, a takarékpénztár, a község eljárársága, a lövészek testülete. Azonkívül vidékről számos tanító és katolikus pap. A szertartást Magdiés István ettykei esperes-plébános végezte.

A helyesírás az iskolában. Az Országos Közoktatási Tanács utóbb tartott üléséből megkezdte az iskolák számára kormányzati úton kibocsátandó magyar helyesírás szabályzatának tárgyalását. Alapul az a munkálát szolgált, a melyet e célra Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásiügyi miniszter készített és véleményes jelentéssel végezt a Tanáshoz leküldött. Az allandó bizottság egyelőre kimondta, hogy ragaszkodik az Akadémia új helyesírási szabályához, azonban didaktikai szempontból szükségesnek tartja, hogy iskolai helyesírásukba a nyelvtudománytól és irodalmi használattól nemesített oly egyszerűségeket és könnyítéseket is bevigyünk, a melyektől az Akadémia más okoknál fogva óvakodott. A részletekre terveit az allandó bizottság az összetett, továbbá a képző és ragos szók irásáig jutott és egyebek közt egyhangúlag a c hangnak ez helyett egyszerű e-vel való írása mellett foglalt állást és a ds írása helyett a ds-t fogadta el.

Tanító-árvák fölvétele a magyarországi tanítók arvházába. A jövő iskolai év kezdetére nevezett arvházába néhány új tanító-árva fog fölvetetni. A betöltendő helyek közül az egyik a pestmegyei tanítók alapítványi helye, s így erre esélyes pestmegyei tanító-árvája pályázhat. A többi helyre Magyarország bármely vidékén működött össtedelő, ösni, felső, nép- és polgári iskolai tanító, tanítóképzési tanár és tantulmányozó árvája pályázhat. Előnyben részesülnek azok az árvák, a kik az állami tanító arvházákba való fölveteli jogosultsággal nem bírnak és a kiknek szülőik az arvházi egyesület tagjai voltak és kötelezettségüknek eleget is tettek. Ha az árva szülői az arvházi egyesület tagjai nem lettek volna, akkor az árva szülőnek a nevére a 20 frtos tagsági tőkét (örökös tagsági díjat) az egyesület pénztárába kell előzőleg befizetni. A fölveteli irati folyamodványok legkésőbb f. é. június 15. d. e. 12 óráig *Tóth József* kir. tanácsos, pestmegyei kir. tantulmányozó urhoz, mint az egyesület elnökéhez (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 3. sz.) küldendők. A folyamodványhoz mellékiendők: 1. a fölveendő árva keresztnevelési születési bizonyítványa, 2. a testi épiséget és a megengedett himlőoltást igazoló orvosi bizonyítvány, 3. múlt évi iskolai bizonyítvány és látogatási bizonyítvány a jelen iskolai évről, 4. az atyja, esetleg az anyja halálát igazoló bizonyítvány, 5. a testvérek számát és azok korát föltüntető családi értesítő, 6. szegénység, illetőleg községi bizonyítvány, mely

tanuskodik arról, hogy az árva teljesen vagyontalan és hogy az özvegy anyja minő jövedelmi forrásból tartja fenn magát, 7. hivatalos okirat arról, hogy az özvegy anyja és annak árvái kapnak-e és mennyi segélypénzt a tanítói nyugdíj- és a gyámalapból vagy bármely más alapból, 8. az atya esetleg az anyja tanító voltát igazoló bizonyítvány és 9. az anyának, esetleg a gyámnak két tanú előtt aláírt abbeli nyilatkozata, hogy az árva számára a tanítói nyugdíjalapból járó nevelési pótlékot és az általa esetleg élvezett ösztöndíjat az arvháznak szolgáltatja át. *Tóth József*, egyesületi elnök. *Kohn József*, árva-anya.

Kérelem. Alulírott könyvkiadóhivatal tisztelettel kéri az összes hazai iskolák igazgatóit és vezetőit, hogy a tanév végén kiadni szokott program-értesítőjüket néki egy példányban megküldeni kegyeskedjenek. — A szívességért előre is hálás köszönetet mondunk. Tisztelettel a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala. Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

A gerencséri — az ismétlősök oktatására is kötelezett — tanítói állomásra, pályázat hirdettetik *augusztus 31-ig*. Fizetése államségéllyel 800 korona, butorozot szobával. *Iskolaszék.* 192 1—1

Esztergom. **Bart** község róm. kath. iskolájában egy II. tanítói állásra pályázat hirdettetik, jövedelme: 240 kor. államségély, 600 kor. a községtől. Világítás- és kert-átalán 70 kor. A folyamodvány ft. *Meizermann J.* Bartonkeszi eszterei úr közvetítésével az iskolaszékhez küldendő f. évi *július 10-ig*. Választás július 15-én. Személyes megjelenés és a kántori teendőkből jártasság előnyben részesül. 191 1—1

Egri érseki megye.

Nagykürü (postahely, vasútállomás Szolnok vagy Torók-Szent-Miklós) róm. kath. elemi iskolájához okleveles segédtanító kerestetik (tanítónők kizárva). Járandóságai: 300 korona évi fizetés előleges havi részletekben az iskolapénztárból, a vallásatitásban való segédkezéstől 160 korona évi díj utólagos havi részletekben a lelkészről. Kántortanítótól teljes ellátás: élelmezés, fűtés, mosás, világítás, kiszolgálás, külön szoba ágynemű nélkül. Kötelessége az I. II. egyesített leányosztályt tanítani, a községi iskola négy tantermében heti négy órával a vallásatitásban segédkezni. Okmányokkal fölszerelt kérvények *július 12-ig az iskolaszéki elnökséghez* intézendők. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. 198 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

A jános-gyarmati (Barsm.) róm. kath. iskolaszék két népiskolai osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Jövedelem: tisztességes lakás, hat öl kemény tűzifa és 400 forint készpénz úgy az egyiknek, mint a másiknak. Tanítási nyelv magyar-német. Pályázhatnak tanítók, tanítónők, esetleg övönök is. Pályázati határidő *1901. aug. 1. Feldmajer Ágoston*, plébános. 167 3—3

Kassai egyházmegye.

Szokolyi (Kassa mellett) róm. kath. tanítói állomás betöltése céljából július hó 4-én pályázat hirdettetik. Jövedelme lakáson kívül készpénzben 734 kor. 40 fill. és 13 hold szántóföld. Pályázhatnak okleveles férfi és nőtani-

tők pályázók *Krausilut, Istra*n es-peres úrnál Sáros-Szent-
Istvánban személyesen jelentkezzenek. 190 1—1

Munkácsi egyházmegye.

A miski (Máramarosmegye) g. kath. kántortanítói állomásra ezennel pályázat hirdettek. *J. évi július hó 15-ik napján.* Jövedelme: 4 szobás új lakás megfelelő gazdasági épületekkel, egy hold belső kerttel. Államsegély 382 kor., a hitközségtől 200 kor., az ismétlők oktatásáért 60 kor. Fűhöz járul: párber, stóla, 4 öl tűzifa az udvarba szállítva, 10 hold jómínőségű föld, legeltetési és lajzasi jogbirtok aránylag, vagyis mindent összefoglalva 800 korona. Előnyben részesülnek azok, kik a harmóniát tudják vezetni, melyért külön díjazásban részesülnek. *Iskolaszék.*

196 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A zsolnai rom. kath. anyaszentegyházhoz tartozó Zavadic-i önközségben 2 tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetés: I. oszt. községtől 140 kor. Államsegély 560 kor. 2 szoba, kamra, konyha. II. oszt. községtől 20 kor., államsegély 780 kor. Közös fűtésre 120 kor. és iskola szolgára 50 kor. Tanítók vagy tanítónők kérvényei *f. évi augusztus 3-ig* a zsolnai *plébánia hivatal* címére küldendők. Személyes megjelenés előnyben részesül. 188 1—1

A zsolnai rom. kath. anyaegyházhoz tartozó Sztrazsöv önközségben tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetés: községtől 160 kor., állami segély: 640 kor., 500 m. konyhakert, 5 öl fa közös fűtésre, 2 szoba, kamra, konyha. Tanítók vagy tanítónők kérvényei *f. é. július 25-ig* a zsolnai *plébánia hivatal*hoz küldendők. 187 1—1

A turzovkai (Trenesénmegye) központi tót nyelvű rom. kath. népiskolánál egy tanítói állásra *július 3-ig* pályázat hirdettek. A megválasztott tanító köteles a mindennapi iskola I. és II. vegyes osztályát vezetni, az ismétlő iskolában vasárnaponként fölváltva tanítani. Jövedelme: 800 korona készpénz, előleges havi részletekben, ötödéves korpótlék, beiratási díjakból körülbelül 24 kor., felleltmény saját használatára 30 kor., egy szobából álló lakás. *Lonszky Gyula*, isksz. elnök. 195 1—1

Viszoka (Trenesénm.) és Trenesén-Makó között az út menten levő **alsó-kelcsői** rom. kath. népiskolához okleveles tanító kerestetik. Jövedelem 2 szoba, konyha, kamra, istálló, csűr, 6 öl fa, 20 korona iskolatisztítás címén, 100 korona tiszta jövedelemnek megfelelő rét, és szántóföld az iskola szomszédságában, 600 korona fizetés a telekezeti pénztárból és körülbelül 50 koronát kitevő beiratási díj. Tanítónő, aki varrás- és kézmunkára is taníthatná a lánykákat, előnyben részesül, a mely mellék-tanítás tetemesen szaporíthatná jövedelmét. Tanítási nyelvi: tót. Tanév: okt. elsejétől május végéig. A megválasztott ismétlőiskola vezetésére is köteles. Folyamodványok legkésőbb *f. évi július 25-éig Zalkovics Antal* viszokai iskolaszéki elnökhöz küldendők be. 199 1—2

Székestehérvári egyházmegye.

Herezegfalva (Fehérmegye) rom. kath. iskolánál 4 tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: kettőkettőnek tágas butorozott szoba, fűtéssel, fejenként 680 kor. évi fizetés 10 havi részletekben. A szorgalom idő 8 hónap. Kettőnek kötelessége az ismétlősöket is tanítani, a másik kettőnek pedig a kantori teendőkben segédkezni: miért az abban jártasak előnyvel bírnak. Állás elfoglalandó szeptember 1-én. A pályázók kérvényeik s okmányokat *tót. Gebauer Eszter* plébános úr iskolaszéki elnökhöz *július hó 25-ig* küldjék be. Posta-s vasút-állomás helyben. 194 1—1

Perbal (Pestm.) rom. kath. iskolaszéke II. tanítói állásra pályázatot hirdet, mely június 30-án lejár. A magyar és német nyelv ismerete szükséges. Fizetése egy polgári évre 800 korona, butorozott szoba teli szabad fűtéssel és stóla. Nagy temetésért 1 kor., kis temetésért 50 fill., de csak ha a gyászolók kívánják. Eredeti okmányok beküldésével csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. A megválasztott a jövő iskolai tanév letelte előtt megjelöl nem távozhat. Orgonálásban többséggel bírnak. Az ismétlősöket a kántortanítóval fölváltva tartozik tanítani. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. *Hejbszt József*, iskolaszéki elnök. 193 1—1

Szepesi püspöki megye.

A szepeshelyi rom. kath. tanítóképző-intézetnél megüresedett magyar nyelv és történelmi tanári állás betöltésére végelt ezennel pályázat hirdettek. Ezen tanári állomás javadalma: 1200 korona évi fizetés és 240 korona lakbér, valamint a magantanolók osztály- és tanképesítő vizsgálatai után esedékes díjakból az illető tanárt megillető rész. A rom. kath. hitvallású pályázók életkorukat, vallásukat, végzett tanulmányukat, eddigi működésüket, katonakötelezettségi viszonyukat igazoló okmányokkal felszerelt és a szepesi egyházmegyei hatóságához intézett folyamodványukat folyó évi *július hó 20-ig* a szepeshelyi rom. kath. tanítóképző-intézet igazgatóságánál (Szepeshely, u. p. Szepesváralja) nyújtsák be. Előnyben részesülnek azok, kik a német nyelvben, szépirás, rajzolás- és testgyakorlatban is jártassággal bírnak. A kinevezett tanár az 1894. évi XXVII. t.-cz. alapján létesült országos tanári nyugdíj-intézetnek tagja. A tanári állomás *f. évi szeptember hó 1-én* foglalandó el. A *szepeshelyi rom. kath. tanítóképző-intézet igazgatósága.* 185 2—2

Szombathelyi egyházmegye.

Vizlendvai (Vasm.) rom. kath. népiskola osztálytanítói állásra *július 28* választási napig pályázatot hirdet. Fizetése 1 butorozott szoba lútvé, 200 kor., államsegéllyel együtt 800 kor. Korpótlék az államtól. Kötelessége a III. és IV. oszt. ismétlőket tanítani, kántoriakban segédkezni. Személyes megjelenés előnyös. Folyamodványok *Csarics József* pléb. iskolaszéki elnökhöz (Vizlendva, u. p. Szarvaslak) küldendők. Állomás szeptember 1-én elfoglalandó. 197 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Göllei osztálytanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése: egy polgári évre 600 korona a községtől, 200 korona államsegély és butorozott szoba, fűtéssel. Etelemezésben havi 20 koronáért a kántortanítónál részesül. Teendői a reábizott osztályokat vezetni, az ismétlőket tanítani és a kántorságban segédkezni. Kérvények felszerelve *július végéig* az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Gölle, 1901 június 12. *Iskolaszék.* 189 1—1

GÉPEKKEL BERENDEZETT

ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET.

175 1 72

Rieger

Testvérek

Budapest, Garay-utca 48. sz.

Rieger Testvérek Jägerndorff (Osztr.-Szilézia) cs. és kir. udv. orgonagyáranak fiókja. Legolcsóbb arakon ki való légnymásu (pneumatik) orgonákat szállítanak.

A vonatok indulása Budapest k. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest k. p. udvarra.

Ervényes 1901. május hó 1-től.

Dél előtt				Dél után				Dél előtt				Dél után			
vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve
32	6:20	v. v.	Triesi, Nagy-Kanizsa	1514	12:10	sz. v.	N.-Káta	645	5:00	tszsz.	Arad	317	12:25	sz. v.	Gödöllő
316	6:25	sz. v.	Hatvan	327	5:20	v. v.	Bicske	327	5:20	v. v.	Berlin, Ruttká	301	12:50	gy. v.	Berlin, Ruttká
934	6:50	gy. v.	Győfehérvár, N.-Szeben, Kolozsvár, Stanislau	310	12:35	.	Harvon	1707	5:45	sz. v.	M.-Sziget	903	1:05	.	Konstantin., Bécs
10	6:50	sz. v.	Bécs, Graz	320	1:30	.	Gödöllő	607	6:10	.	Brassó, Arad	601	1:10	.	Bukarest, * Arad
462	7:10	gy. v.	Kassa, Munkács	304	2:00	gy. v.	Kolozsvár, Debreczen	47	6:15	tszsz.	Bicske, Sárobgárd	1901	1:25	.	Gyékényes, Pécs
1002	7:15	.	Zágráb, Fiume, Róma	602	2:15	.	Arad, Bukarest*	405	6:35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	403	1:30	.	Lemberg, Kassa
384	7:20	.	Ruttká, Berlin	4	2:15	.	Bécs, Paris, London	7	6:40	.	Bécs, Sopron	3	1:50	.	London, Paris, Bécs
1003	7:30	.	Fehring, Graz	510	2:20	sz. v.	Szolnok	907	7:05	gy. v.	Csorba, Kassa	503	1:50	.	Kolozsvár, Debreczen
315	7:35	sz. v.	Gödöllő	18	2:25	.	Komarom	507	7:10	sz. v.	Belgrad, Bród	313	3:10	sz. v.	Hatvan
900	7:40	.	Belgrad, Bród	904	2:40	.	Belgrad, Konstantin.	1303	7:25	.	Graz, Fehring	21	4:25	.	Bicske
1508	7:45	.	Kassa, Csorba	312	2:45	sz. v.	Hatvan	309	7:30	.	Brassó, Kolozsvár	319	5:35	.	Gödöllő
600	7:50	.	Zágráb, Fiume, Pécs	322	2:45	.	Gödöllő	501	7:50	gy. v.	Bukarest, Brassó	97	6:05	.	Győr
306	8:00	.	Arad, Brassó	1004	3:00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma	1021	7:55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	905	6:20	.	Brassó, Kolozsvár
6	8:00	gy. v.	Bécs, Graz	1022	3:20	v. v.	Adony, Szabolcs, Paks	1505	8:15	sz. v.	Kassa, Csorba	305	7:00	.	Belgrad, Eszék
468	8:30	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	910	3:35	sz. v.	Szabadka	1005	8:20	.	Fiume, Zágráb, Eszék	5	7:15	gy. v.	Bécs, Graz
1708	8:15	.	M.-Sziget, Stanislau	302	3:45	gy. v.	Ruttká, Berlin	1003	8:40	gy. v.	Róma, Fiume	605	7:20	sz. v.	Bécs, Arad
406	9:35	.	Ruttká, Berlin	12	4:30	sz. v.	Győr	311	8:45	sz. v.	Hatvan	321	7:50	.	Gödöllő
944	12:00	tszsz.	Kis-Körös	307	5:20	.	Ruttká, Berlin	509	9:15	.	Szolnok	1007	8:00	.	Fiume, Zágráb, Pécs
				502	5:45	.	Kolozsvár, Brassó	11	9:20	.	Győr	1705	8:10	.	Stanislau, M.-Sziget
				314	6:25	.	Hatvan	909	10:05	.	Szabadka	3	15	.	Bicske
				1709	7:05	.	M.-Sziget, Stanislau	307	10:05	.	Ruttká	407	8:30	.	Munkács, M.-Sziget
				24	7:35	.	N.-Kanizsa, Triesi	23	10:20	.	N.-Kanizsa, Trieszt	1001	8:35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
				1506	8:00	.	Kassa, Csorba				941	8:45	tszsz.	Kis-Körös	
				1006	8:30	.	Zágráb, Fiume, Eszék				1507	8:50	sz. v.	Kassa, Csorba	
				406	8:55	.	Miskolcz, Lemberg				3	9:00	.	Bicske	
				47	9:00	tszsz.	Bicske				9	9:15	.	Bécs, Graz	
				502	9:15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest				303	9:20	gy. v.	Berlin, Ruttká	
				1904	9:40	sz. v.	Pécs, Bród				603	9:40	.	N.-Szeben, Győfehérvár	
				910	9:45	gy. v.	Kassa, Csorba				1301	9:45	.	Kolozsvár, Stanislau	
				1304	10:00	sz. v.	Fehring, Graz				401	10:00	.	Graz, Fehring	
				908	10:00	.	Arad, Brassó				3	513	10:30	sz. v.	Munkács, Kassa
				908	10:20	.	Belgrad, Eszék, Bród				315	10:40	.	Hatvan	
				8	10:45	.	Bécs, Sopron				17	10:50	.	Komarom	
				328	11:10	v. v.	Ruttká, Miskolcz								

A vonatok indulása Budapest ny. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest ny. p. udvarra.

Ervényes 1901. május hó 1-től.

Dél előtt				Dél után				Dél előtt				Dél után				
vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve	
102	1:00	k. ost.	Bécs, Berlin, Paris, ex. v. Ostende, London	6104	12:05	sz. v.	Czegléd, Szolnok	701	12:50	k. ost.	Konstantinápoly	171	12:55	sz. v.	Palota-Ujpest	
166	5:55	sz. v.	Palota-Ujpest	172	12:15	.	Palota-Ujpest	181	4:40	sz. v.	Bukarest	3	141	1:15	.	Nagy-Maros
124	6:15	.	Ersekújvár	136	12:25	.	Nagy-Maros	163	5:40	sz. v.	Palota-Ujpest	703	1:25	gy. v.	Bukarest, Verciorova	
6102	6:30	.	Czegléd, Szolnok	4108	12:50	.	Dorog	6101	6:15	.	Palota-Ujpest	103	1:50	.	Paris, Bécs	
4102	6:45	.	Esztergom	174	1:15	.	Palota-Ujpest	1407	6:30	.	Szolnok, Czegléd	173	1:58	sz. v.	Palota-Ujpest	
168	6:55	.	Palota-Ujpest	104	1:45	gy. v.	Bécs, Paris	165	6:40	.	Berlin, Zsolna	175	3:05	.	Palota-Ujpest	
6012	7:05	v. v.	Lajosmizse	3411	2:05	sz. v.	Pilis-Csaba	1407	6:30	.	Palota-Ujpest	6001	3:15	.	Lajosmizse	
1406	7:30	gy. v.	Zsolna, Berlin	176	2:20	.	P.-Nána, Léva	165	6:40	.	Palota-Ujpest	135	3:25	.	Nagy-Maros	
106	8:00	.	Bécs	176	2:20	.	Palota-Ujpest	709	7:15	sz. v.	Bukarest, Verciorova	185	4:05	.	Palota-Ujpest	
708	8:15	.	Temesvár, Orsova	704	2:30	gy. v.	Bukarest, Verciorova	4107	7:25	.	Dorog	6108	4:15	.	Szolnok, Czegléd	
712	8:30	sz. v.	Temesvár	144	2:35	sz. v.	Ersekújvár	117	7:45	.	Bécs	4103	4:35	.	Esztergom	
142	8:45	.	Nagy-Maros	4104	2:40	.	Esztergom	6011	7:50	v. v.	Lajosmizse	177	5:40	.	Palota-Ujpest	
170	9:15	.	Palota-Ujpest	720	2:45	.	Czegléd	139	8:10	sz. v.	Nagy-Maros	145	5:45	.	Nagy-Maros	
116	9:25	.	Bécs, Berlin	6002	2:55	.	Lajosmizse	713	8:25	.	K.-K.-Félegyháza	115	5:55	.	Bécs, Berlin	
146	12:00	.	Nagy-Maros	178	4:15	.	Palota-Ujpest	127	8:35	.	Esztergom	179	6:50	.	Palota-Ujpest	
				138	4:25	.	Nagy-Maros	1403	9:45	gy. v.	Berlin, Zsolna	107	7:00	gy. v.	Bécs	
				716	4:30	.	Szeged	169	10:10	sz. v.	Palota-Ujpest	711	7:10	sz. v.	Temesvár	
				198	5:15	gy. v.	Bécs	715	10:55	.	Szeged	707	7:40	gy. v.	Orsova, Temesvár	
				148	5:30	sz. v.	Vác	143	11:05	.	Ersekújvár	181	8:30	sz. v.	Palota-Ujpest	
				1404	6:15	gy. v.	Palota-Ujpest				125	8:45	.	Vác		
				140	6:20	sz. v.	Zsolna, Nana				105	9:00	gy. v.	Bécs		
				4106	6:40	.	Esztergom				4109	9:10	sz. v.	Pilis-Csaba		
				710	7:00	.	Verciorova, Bukarest				1405	9:25	gy. v.	Berlin, Zsolna		
				6014	7:15	v. v.	Lajosmizse				4105	9:50	sz. v.	Esztergom		
				182	7:40	sz. v.	Palota-Ujpest				719	9:58	.	Szolnok, Czegléd		
				128	7:50	.	Nagy-Maros				183	10:05	.	Palota-Ujpest		
				154	8:00	.	Vác				137	10:15	.	Nagy-Maros		
				714	9:05	.	Czegléd				3	153	10:30	.	Vác	
				184	9:25	.	Palota-Ujpest				3	123	10:45	.	Ersekújvár	
				118	10:00	sz. v.	Bécs				5	101	11:00	k. ost.	London, Ostende	
				706	10:10	gy. v.	Szeged, Verciorova				6013	11:10	v. v.	Paris, Berlin, Bécs		
				188	10:25	sz. v.	Palota-Ujpest				9	901	11:20	keleti exp. v.	Konstantinápoly	
				1408	10:40	.	Zsolna, Berlin				9	187	11:30	sz. v.	Belgrad	
				902	11:20	koev.	Belgrad, Konstantin.									
				702	11:30	k. e. v.	Bukarest, Konstantin.									